

การสรหาราพนักงานส่วนท้องถิ่น

๑. แนวความคิดเกี่ยวกับการสรรหา

การสรรหาบุคคลเป็นกระบวนการเลือกสรรบุคคล มาใช้ประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้ได้คนดีมีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงาน นับตั้งแต่การรับสมัคร การประชาสัมพันธ์ การเลือกใช้ข้อสอบคัดเลือก การšeาหابุคคลมาจากแหล่งต่างๆ ทั้งจากในองค์กรบริหารส่วน ตำบล การรับโอนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่น ตลอดจนการสรรหาจากบุคคลภายนอกเข้ารับราชการเป็นพนักงานส่วนตำบล โดยวิธีการสอบแข่งขัน เป็นต้น

จากความหมายของการสรรหาบุคคลดังกล่าวข้างต้น อาจจำแนกเหลือที่มาในการสรรหาบุคคล ได้ ๒ แหล่งใหญ่ๆ คือ

๑.๑ สรรหาจากบุคคลภายนอกท้องถิ่น การสรรหาโดยวิธีนี้นับว่าเป็นผลดีในด้านที่จะส่งเสริมขวัญกำลังใจในการทำงานของพนักงานส่วนท้องถิ่น เพราะจะทำให้มีกำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีความจงรักภักดีต่อหน่วยงานมากขึ้น การสรรหาบุคคลภายนอกในองค์กรบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การสอบคัดเลือกพนักงานส่วนตำบลเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งต่างสายงาน การสอบคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นในสายงานผู้บริหาร การคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่นให้เลื่อนระดับสูงขึ้น เป็นต้น

๑.๒ สรรหาบุคคลจากภายนอกหน่วยงาน วิธีนี้เป็นการสรรหาบุคคลจากที่อื่นเข้ามาปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีนี้อาจจะกระท่าให้อาย่างกว้างขวาง เช่น การรับโอนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อื่น หรือหน่วยราชการอื่นที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาปฏิบัติงานในหน่วยงาน การสอบแข่งขันบุคคลภายนอกเข้ามารับราชการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ชำนาญหรือผู้ชำนาญการเข้ามาบรรจุและแต่งตั้งเป็นพนักงานส่วนตำบล เป็นต้น

๒. วิธีการสรรหาบุคคลเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น

การสรรหาบุคคลเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น มีวิธี ๓ วิธี คือ การสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก และการคัดเลือก

๒.๑ การสอบแข่งขัน การสอบแข่งขัน หมายถึงการสอบบุคคลภายนอกเข้ารับราชการเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือการสอบพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งในสายงานสูงขึ้น วิธีนี้จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีคุณสมบัติทั่วไป และมีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนดไว้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขันได้ทุกคน โดยจะบรรจุเรียงตามลำดับที่ที่สอบได้

การสอบแข่งขันจะต้องมีหลักสูตรการสอบอย่างน้อย ๓ ภาค คือ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป ภาคความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง โดยผู้สอบแข่งขันได้จะต้องได้คะแนนในแต่ละภาคไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐

๒.๒ การสอบคัดเลือก การสอบคัดเลือก คือการสอบคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น หรือการสอบคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งเปลี่ยนสายงานจากสายงานผู้ปฏิบัติเป็นสายงานบริหาร หรือการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น

๒.๓ การคัดเลือก หมายถึง การคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่น ในสายงานผู้บริหารให้ดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้น และรวมถึงการคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการโดยไม่ผ่านการสอบแข่งขัน กรณีผู้มีคุณวุฒิการศึกษาที่ ก.กลาง กำหนด ดังนี้

(๑) ในกรณีที่มีเหตุพิเศษ ได้แก่ การบรรจุและแต่งตั้งผู้ได้รับทุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบรรจุและแต่งตั้งผู้สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพที่ขาดแคลน การบรรจุแต่งตั้งผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ ก.กลาง อนุมัติให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการศึกษาขึ้นเพื่อรับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะ เป็นต้น จะใช้วิธีการคัดเลือกแทนการสอบแข่งขันได้

(๒) ในกรณีที่บรรจุและแต่งตั้งในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ กล่าวคือ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ราชการที่จะต้องบรรจุผู้มีความรู้ความสามารถ และความชำนาญสูงมากเป็นพิเศษเข้ารับราชการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ก็ให้บรรจุและแต่งตั้งได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.กลาง กำหนด

๓. มาตรฐานกลางเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเข้าเป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น

ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.ถ.) เรื่อง กำหนด มาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดเกี่ยวกับการสรรหาพนักงานส่วนท้องถิ่น สรุปได้ดังนี้

๓.๑ วิธีการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี ๒ วิธี คือ วิธีการสอบแข่งขัน และวิธีการคัดเลือก โดยทั้ง ๒ วิธี ให้ดำเนินการในรูปคณะกรรมการ และคำนึงถึงความเป็นธรรมและความเสมอภาคในโอกาสแก่บุคคลที่มีสิทธิเท่าเทียมกัน

๓.๒ เกณฑ์เบื้องต้นในการสอบแข่งขัน อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการหลักสูตรการสอบแข่งขันต้องมี ๓ ภาค คือ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง และภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง การกำหนดหลักสูตร วิธีการสอบแข่งขัน และวิธีดำเนินการสอบแข่งขันให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

๓.๓ เกณฑ์เบื้องต้นในการคัดเลือก มีดังนี้

๓.๓.๑ การคัดเลือกให้คำนึงถึงความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอื่นๆ ให้เหมาะสมกับตำแหน่ง และต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของห้องถิ่น

๓.๓.๒ ดำเนินการคัดเลือกอาชrajahทำโดยการสอบสัมภาษณ์ สอบข้อเขียน สอบปฏิบัติ หรือทดลองปฏิบัติงานอย่างโดยอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างก็ได้

๓.๓.๓ การคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ ให้เป็นไปตามมาตรฐานทั่วไปที่กรรมการกลางกำหนด

๓.๓.๔ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบแข่งขัน อาจคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ ตามมาตรฐานทั่วไปที่ ก.กลาง กำหนด โดยคำนึงถึงมาตรฐานที่ ก.พ. กำหนด

๔. มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการสรรหา

ตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดเกี่ยวกับการสรรหาพนักงานส่วนท้องถิ่น ไว้ในส่วนที่ว่าด้วยการคัดเลือก โดยได้ให้ความหมายของการคัดเลือกว่าหมายถึง “การสรรหาบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพนักงานส่วนท้องถิ่น และการคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่น เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น” ซึ่งเป็นความหมายของการสรรหานั้นเอง

๔.๑ วิธีการสรรหา

การคัดเลือก (สรรหา) ตามมาตรฐานทั่วไป ดำเนินการได้ ๔ วิธี คือ

๔.๑.๑ การสอบแข่งขัน เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น และการแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งในสายงานอื่น

๔.๑.๒ การคัดเลือกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องสอบแข่งขัน เพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้เป็นพนักงานส่วนท้องถิ่น เช่น กรณีการบรรจุและแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ชำนาญการ หรือการบรรจุแต่งตั้ง กรณีที่ผู้มีคุณวุฒิตามที่ ก.กลาง กำหนดเป็นต้น

๔.๑.๓ การสอบคัดเลือก เพื่อแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น และการสอบคัดเลือกเพื่อเปลี่ยนสายงานผู้ปฏิบัติเป็นสายงานผู้บริหาร

๔.๑.๔ การคัดเลือก เพื่อแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่นให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
๔.๒ หลักเกณฑ์และขั้นตอน การสรรหาแต่ละวิธี มีดังนี้

๔.๒.๑ การสอบแข่งขัน

๔.๒.๑.๑ องค์กรดำเนินการ ปัจจุบันดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๘/๒๕๖๐ โดยคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) เป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุบุคคลเข้าเป็นพนักงานส่วนตำบล

๔.๒.๑.๒ หลักสูตรวิธีการสอบแข่งขัน และวิธีการดำเนินการสอบแข่งขัน ก.กลางกำหนด หลักสูตรวิธีการสอบแข่งขันและวิธีดำเนินการสอบแข่งขันตลอดจนเกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชีสอบแข่งขันได้ การนำรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้ตำแหน่งหนึ่งไปขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในตำแหน่งอื่น และการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้

- (๑) ให้ผู้ดำเนินการสอบแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสอบแข่งขัน
- (๒) หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขันอย่างน้อยต้องมี ๓ ภาค คือ
 - (ก) ภาคความรู้ความสามารถทั่วไป ให้ทดสอบโดยวิธีสอบข้อเขียน
 - (ข) ภาคความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง ให้ทดสอบโดยวิธีสอบข้อเขียน หรือวิธีสอบปฏิบัติ หรือวิธีอื่นใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้
 - (ค) ภาคความเหมาะสมสมกับตำแหน่ง ให้ประเมินบุคคลเพื่อพิจารณาความ เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่
- (๓) ผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติหรือไม่มีหลักเกณฑ์ต้องห้ามสำหรับ พนักงานส่วนตำบล
- (๔) การประกาศสมัครสอบให้ระบุชื่อตำแหน่ง คุณสมบัติทั่วไป คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง เงินเดือนที่จะได้รับ วันเวลาและ สถานที่สอบ เอกสารหลักฐานที่ใช้ในการสอบ หลักสูตรและวิธีการสอบแข่งขัน เกณฑ์การตัดสิน การขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชี
- (๕) เกณฑ์การตัดสินผู้สอบแข่งขันได้ต้องได้คะแนนในแต่ละภาคที่สอบไม่ ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐
- (๖) การขึ้นบัญชีสอบแข่งขันได้ ให้เรียงตามลำดับจากผู้สอบแข่งขันได้ คะแนนสูงสุดลงมาตามลำดับ และให้บัญชีสอบแข่งขันได้ให้ใช้ได้ไม่เกิน ๒ ปี นับแต่วันที่ขึ้นบัญชี

๔.๒.๒ การคัดเลือกที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องสอบแข่งขัน

๔.๒.๒.๑ องค์กรดำเนินการ ก. จังหวัดเป็นผู้ดำเนินการคัดเลือกในกรณีที่ ก.อบต. เห็นสมควร อาจมอบให้ อบต. หรือองค์กรใดเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

๔.๒.๒.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก ก.อบต. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องสอบแข่งขัน อาจพิจารณาดำเนินการโดยวิธีสัมภาษณ์ วิธีสอบข้อเขียน วิธีสอบปฏิบัติ หรืออื่นๆได้ วิธีหนึ่งหรือหลายวิธีได้ตามความเหมาะสม ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(๑) ให้ผู้ดำเนินการคัดเลือกแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือก

(๒) ผู้สมัครสอบต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่กำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง

๔.๒.๓ กรณีที่มีเหตุพิเศษที่ไม่จำเป็นต้องสอบแข่งขัน

ในกรณีที่มีเหตุพิเศษหรือมีเหตุผลตามจำเป็นอย่างอื่นเพื่อประโยชน์แก่ทางราชการ มีดังต่อไปนี้

๔.๒.๓.๑ การคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการในฐานะผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการ ซึ่งเป็นกรณีมีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์แก่ราชการที่จะต้องบรรจุบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและความชำนาญสูง

๔.๒.๓.๒ การคัดเลือกเพื่อบรรจุเข้ารับราชการ กรณีดังต่อไปนี้

(๑) การบรรจุแต่งตั้งผู้ได้รับทุนรัฐบาล ทุนเล่าเรียนหลวง หรือทุนของ อปท. เพื่อศึกษา วิชาในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งผู้สำเร็จการศึกษาในคุณวุฒิที่ ก.กลาง กำหนดให้คัดเลือกเพื่อ บรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นกรณีพิเศษ

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่ ก.จังหวัด อนุมัติให้ส่วน ราชการในจังหวัดให้มีการศึกษาขึ้น เพื่อเข้ารับราชการใน อปท. โดยเฉพาะ

(๔) การบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ ซึ่งไม่สามารถรับการบรรจุได้ เมื่อถึงลำดับ ที่สอบได้ เนื่องจากอยู่ในระหว่างการรับราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และได้มารายงาน ตัวขอรับการบรรจุ เมื่อบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ที่ผู้ขึ้นสอบได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

(๕) การบรรจุแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ ซึ่งถูกยกเลิกการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ เนื่องจากได้มารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุแล้วแต่มีเหตุที่ไม่อาจจะเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งที่ สอบแข่งขันได้ตามกำหนดเวลาที่ทางราชการจะบรรจุและแต่งตั้ง

๔.๓ การสอบคัดเลือก

๔.๓.๑ ความหมาย การสอบคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่ สูงขึ้น

๔.๓.๒ องค์กรดำเนินการปัจจุบัน ก.กลาง (ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต.) เป็นผู้ดำเนินการสอบคัดเลือก (ตามคำสั่งหัวหน้า คสช. ที่ ๘/๒๕๖๐)

๔.๓.๓ หลักสูตรและวิธีการสอบคัดเลือก ก.กลาง กำหนดหลักสูตรวิธีการสอบคัดเลือก คุณสมบัติผู้มี สิทธิสอบคัดเลือก เกณฑ์การตัดสินการขึ้นบัญชี และการยกเลิกบัญชีผู้สอบคัดเลือก

๔.๔ การคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่ง

- ๔.๔.๑ ความหมาย การคัดเลือกเพื่อแต่งตั้งพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้ดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น
๔.๔.๒ องค์กรดำเนินการ อปท. เป็นผู้ดำเนินการกรณีการเลื่อนระดับสำหรับตำแหน่งประเภททั่วไป และประเภทวิชาการ

๔.๔.๓ ข้อยกเว้น การคัดเลือกพนักงานส่วนท้องถิ่น ในตำแหน่งบริหารท้องถิ่น หรืออำนวยการท้องถิ่นให้มีระดับสูงขึ้น ปัจจุบันดำเนินการโดยคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.จ. ก.ท. และ ก.อ.บ.ต.)

๔.๔.๔ หลักสูตรและวิธีการคัดเลือก ก.กลาง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือก โดยวิธีสัมภาษณ์ วิธีสอบข้อเขียน วิธีสอบปฏิบัติ วิธีประเมิน หรือวิธีอื่นในวิธีหนึ่งหรือหลายวิธีก็ได้ตามความเหมาะสมและให้คำนึงถึงผลงาน ความรู้ความสามารถและความประพฤติ ประวัติการรับราชการ และผลการปฏิบัติงานประจำปี